

Seat No. : _____

M.A. Sem.-I

Dec. 2016

Gujarati : MAO0C101 (પ્રશિષ્ટ કૃતિઓ)

Time : 3 Hours

[Max. Marks : 70]

- સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.
(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજીયાત છે.
(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

૧. પ્રશિષ્ટ સંજ્ઞાનો અર્થ સમજાવી, પ્રશિષ્ટ કૃતિની વિભાવના ચર્ચા. ૧૪

અથવા

પ્રશિષ્ટ કૃતિની વ્યાખ્યા અને લક્ષણો સમજાવો.

૨. શાશુ સાહિત્ય સ્વરૂપનાં લક્ષણો જણાવી, 'વસંતવિલાસ' નું કાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

નોંધ લખો. (બંને)

(૧) 'વસંતવિલાસ'માં સમાજદર્શન

(૨) 'વસંતવિલાસ' માં અલંકારો.

૩. પ્રશિષ્ટ કૃતિ તરીકે 'સરસ્વતીચંદ્ર' ભાગ-૧ નું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

નોંધ લખો. (બંને)

(૧) 'સરસ્વતીચંદ્ર' ભાગ-૧ માં પાત્ર નિરૂપણ કર્યા

(૨) 'સરસ્વતીચંદ્ર' ભાગ-૧ માં ભાષારીલી

૪ નાટકના લક્ષ્ણોને કેન્દ્રમાં રખી 'લલિતાદુઃખ દર્શક' નાટકને મુલવો.

૧૪

અથવા

નોંધ લખો. (બંને)

- (૧) 'લલિતાદુઃખ દર્શક' માં તખ્તાવાયકી
- (૨) 'લલિતાદુઃખ દર્શક' માં સામાજિક - સાંસ્કૃતિક પરિસ્થિતિ

૫. નીચેના પ્રશ્નોના ટ્રૂકમાં જવાબ આપો.

૧૪

- (૧) પ્રશિષ્ઠતાનો પ્રથમ પ્રવર્તક કોને માનવામાં આવે છે ?
- (૨) નવ્ય પ્રશિષ્ઠતાવાદીઓના બે નામ જણાવો.
- (૩) 'વસંતવિલાસ' ઝાગુના મંગલાચરણમાં કોની સુતિ કરવામાં આવી છે ?
- (૪) 'વસંતવિલાસ' માં આવતાં કોઈ બે ફૂલોનાં નામ.
- (૫) 'અભિગમ', 'ચાંપુલા' શબ્દના અર્થ જણાવો.
- (૬) 'સરસ્વતીચંદ્ર-૧' નવલકથાના બે મલીન પાત્રોના નામ આપો.
- (૭) 'સરસ્વતીચંદ્ર-૧' નવલકથા ક્યા વર્ષમાં પ્રગટ થઈ હતી ?
- (૮) 'સરસ્વતીચંદ્ર-૧' નવલકથાનું પેટાશીર્ષક જણાવો.
- (૯) 'લલિતાદુઃખ દર્શક' નાટકમાં કદ બોલીનો ઉપયોગ થયો છે ?
- (૧૦) 'કાળોડાતા લગ્નની અવદશી' નો સંવાદ કોની કોની વચ્ચે થાય છે ?
- (૧૧) 'લલિતાદુઃખ દર્શક' નાટકનો પ્રયોગ સૌ પ્રથમ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો ?
- (૧૨) 'લલિતાદુઃખ દર્શક' નાટક કેટલા અંકો અને પ્રવેશોમાં વહેચાયેલું છે ?
- (૧૩) 'લલિતાદુઃખ દર્શક' નાટકના બે સ્ત્રી પાત્રોના નામ આપો.
- (૧૪) સરસ્વતીચંદ્રના માતાપિતાનું નામ જણાવો.

Seat No. :

M.A. Sem.-I

Dec. 2016

Gujarati : MAO0C102

(ભારતીય સાહિત્યમીમાંસા)

Time : 3 Hours

[Max. Marks : 70]

સૂચના (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

Seat No. : _____

M.A. Sem.-I

Dec. 2016

Gujarati : MAO0C103

(આધુનિક અને અનુઆધુનિક ગુજરતી સાહિત્ય)

Time : 3 Hours

[Max. Marks : 70]

- સૂચના (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજીયાત છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

૧. આધુનિકતાની વિભાવના સમજવી, તેના લક્ષણો ઉદ્ઘરણ સાથે ચર્ચા. ૧૪

અથવા

- નોંધ લખો. (૧) આધુનિકતાનાં પ્રેરક બળો
(૨) આધુનિકતા અને પરંપરા

૨. 'આકાર' નવલક્ષયાનું આધુનિક નવલક્ષય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

'મરી જવાની મજા' એકાંકી સંગ્રહના આધારે લાભશંકર ઠાકરે આધુનિક એકાંકીકાર તરીકે મૂલવો.

૩. અનુઆધુનિકતાની સંશોધના સમજવી તોંાં લક્ષણોની સાધક-બાધક ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

અનુઆધુનિક ગુજરતી વાર્તાની વિશેષતા તપાસો.

૪. અનુઆધુનિકનાં લક્ષણોને ધ્યાનમાં રચીને 'આઈમો રંગ' કૃતિની વિશેષતા જણાવો. ૧૪

અથવા

- નોંધ લખો. (૧) 'તખુની વાર્તા' માં કલ્પન અને પુરુકલ્પનનો વિનિયોગ
(૨) તખુનો આંતરસંધર્થ

૪ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂકમાં જવાબ આપો.

۶

(૧) અસ્તિત્વવાદનો પ્રચારક કોણ હતો ?

(२) 'આકાર' માં હતાશા નિયશાથી તૂટી ગયેલા માનવીનું ચિત્રણ નથી - સાચું કે ખોટું ?

(3) નીચેના પૈકી ‘અધુના’ શબ્દ કષ ભાષાનો છે ?

(१) लिख

(२) भर्या

(3) ગુજરાતી

(૪) અંગેજ

(४) नीचेना पैकी क्या सर्जक आधुनिकताना प्रश्नोत्तर गणाय ?

(१) सुरेश जोधी

(2) 24

प्रे (३) रघुवीर चौधरी

(४) बालमुकुन्द एवं

(૫) ‘મરી જવાની મજા’ એકાંક્ષિ સંગ્રહ ક્યારે પ્રગટ થયો હતો ?

(૬) 'તખુની વાતો' સંગ્રહમાં ..... વાતોઓ છે.

(9) 'આઠમો રેંગ' નવલકુદ્યા અમૃતા પ્રીતમણા જીવન પર આધારિત છે, સાચું કે ખોટું ?

(c) ..... અને .....નો બોધ આધુનિક કલાના કેન્દ્રમાં હોય છે.

(૮) 'કાદવ કીયન' એકાંકી કેવા પ્રકારનું છે ?

(१) ट्रेजेडी (२) कल्पनिक

(३) भेलोडामा

(x) वास्तविकी

(b) નીચેનાં જોડકાં જોડો.

u

(१) युवनल्लिलमां स्वर्गं नथी।

- આઠમો રૂપા

(२) “આકાર” માં જાતિય આવેગો

- भमरी अने करोड़

(3) બે વિશ્વયુદ્ધો

- યુશ અને શિખ્યા

(૪) મોર્ડન સેન્સિબિલિટીનો અણસાર

- આધુનિકતાના પોષક

(૫) ગલાબ બા અને તેજદિના સબધોન આલેખન

- ધાર્યાજીને દિલ્લી

Seat No. : _____

M.A. Sem.-I

Dec. 2016

104 Gujarati

(સાહિત્ય સ્વરૂપ : નિબંધ)

Time : 3 Hours

[Max. Marks : 70]

- સૂચના (૧) બધા જ પણો ફરજીયાત છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

1 'નિબંધ' ની સંજ્ઞા સ્પષ્ટ કરી, એનો સંપત્યય સમજાવો.

14

અથવા

લખિત નિબંધ એટલે શું ? વાખ્યા આપી, એનાં વ્યાવર્તક લક્ષણોની સાધક-ભાધક ચર્ચા કરો.

2 ગુજરાતીમાં નિબંધનાં સાહિત્ય સ્વરૂપનાં ઉદ્ભવની પીડિકા જગ્ઘાતી, આર્થિક નિબંધો વિશે વિવર્ણાત્મક નોંધ તૈયાર કરો.

14

અથવા

નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે નોંધ લખો.

- (અ) ગાંધીયુગનાં મહત્વના નિબંધકારો
(બ) અનુઆધુનિક યુગનાં તમને ગમતાં ગ્રહ નિબંધકારો અને એમનાં નિબંધોની લાક્ષણિકતાઓ.
(ક) આધુનિક યુગના નિબંધકાર : સુરેશ જોધી
(ડ) પ્રવાસ-નિબંધ : સંજ્ઞા અને સ્વરૂપ

3 'નંદ સામવેદી' નિબંધસંગ્રહનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો.

14

અથવા

'નંદસામવેદી'નાં નિબંધોને આધારે એનાં શીર્ષક વિશે વિવેચનાત્મક નોંધ તૈયાર કરો.

4 'જગરું' ને આધારે શ્રી નટવરસિંહ પરમારની નિબંધકાર તરીકેની વિશેપતાઓ અને મર્યાદાઓ જગ્ઘાવો.

અથવા

નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો.

- (અ) 'જગરું'નાં નિબંધોનો ભાષા-બંધ
(બ) 'જગરું'નાં નિબંધોનો આરેભ-અંત
(ક) 'જગરું'નાં નિબંધોનો વ્યક્તિચિત્રો
(ડ) 'જગરું'નાં નિબંધોનો પરિવેશ

5 નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી, જવાબ આપો.

Seat No. : _____

M.A. Sem.-I

Dec. 2016

MAOOC 105 Gujarati

Time : 3 Hours

[Max. Marks : 70]

- સૂચના (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજીયાત છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

1 (અ) વિવેચનની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી તેના પ્રકારેની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો.

- (1) વિવેચનનું પ્રયોગન
(2) કૃતિલક્ષ્ણ વિવેચન અને તુલનાત્મક વિવેચન

2 'કવિતા' વિષયક લેખમાં રજૂ કરેલી રમણભાઈ નીલકંઠની વિભાવના વિગતે ચર્ચો. 14

અથવા

"પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યમાં ઉગેલા વિવેચનના અંકુર" વિષયક લેખમાં વિવેચક રમણભાઈએ રજૂ કરેલા વિચારે વિશે નોંધ લખો.

3 ગુજરાતી વિવેચક તરીકે ચ.વિ.પાઠકનું વિવેચન કેન્દ્રે પ્રદાન વિગતે જ્ઞાવો. 14

અથવા

"ટૂંકિવાતી" વિશે ચ.વિ.પાઠકે રજૂ કરેલી ચર્ચા ઉદ્ઘાસણ સહિત સમજાવો.

4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક) 07

- (1) નવ્ય વિવેચન
(2) નવ્ય વિવેચન પ્રવૃત્તિના પાયાના સિધ્યાંતો

(બ) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક) 07

- (1) ગુજરાતી સાહિત્ય સંસ્થાઓનો પરિચય
(2) ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

- (1) ગુજરાતી સાહિત્યના મૃથમ વિવેચક ..... ગણાય છે. (નર્મદ, દલપત, નવલરામ)
- (2) “કવિતા એ ઉત્તમ અને સહૃદી ધન્ય મનોનો ઉત્તમ અને સહૃદી ધન્ય કાણોનો હેવાલ છે.”
આ વિધાન ..... નું છે. (શેલી, કીટસ, બાયરસ)
- (3) .....એ કાવ્યના દશ્ય અને શાય એવા બે લેટ પાઠ્યા છે. (વિશ્વનાથ, મમ્મટ, જગતાથ)
- (4) રમણભાઈએ કવિતાની શીતિ વિશે ..... નામે લેખ આપ્યો છે. (શીતિ, કવિતશીતિ, વૃત્તિ)
- (5) “કવિતા તે મનની શાંતિના સમયમાં સંભારેલો ચિત્તકોબ છે.” આ વાખ્યા ..... ની છે.
(વર્કજવર્થ, બેકન, આનંદશંકર)
- (6) ‘કાવ્ય પ્રકાશ’ નામના ગ્રંથના રચયિતા ..... છે. (મમ્મટ, લોલ્લટ, તૌત)
- (7) સંસ્કૃતમાં વાર્તા શબ્દનો સામાન્ય અર્થ ..... થાય છે. (કહેવત, સમાચાર, ટૂંકીવાર્તા)
- (8) ..... રમણભાઈ નીલકંઠનો વિવેચન ગ્રંથ છે. (કવિતા અને સાહિત્ય, શેલી અને સ્વરૂપ, મનોમુકુર)
- (9) ચ.વિ.પાઠકનો જન્મ ..... સાલમાં થયો હતો. (૧૯૬૮, ૧૯૭૮, ૧૯૮૭)
- (10) ચ.વિ.પાઠક ..... નામે વિવેચન ગ્રંથ આપ્યો છે.
(અવાર્યીનકવિતા, અવાર્યીન કાવ્ય સાહિત્યના વહેશો, કથોપકથન)
- (11) ‘જ્ય જ્ય ગરવી ગુજરાત દીપે અરણું પ્રભાત’ પંક્તિ ..... ના લેખમાં આવે છે.
(રમણભાઈ, ચ.વિ.પાઠક, સુરેશ જોધ્ફી)
- (12) પરબ ..... સંસ્થાનું સામયિક છે. (સાહિત્ય અકાદમી, સાહિત્ય પરિષદ, અધ્યાપક સંઘ)
- (13) નવ્ય વિવેચનના આગળ પડતા ગણી શકાય તેવા વિવેચક ..... છે. (બેકન, બોડ્લેર, આઇ.એશીયાદર્સ)
- (14) ગુજરાતની સૌથી મોટી સાહિત્ય સંસ્થા ..... છે.
(ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, નર્મદ સાહિત્ય સભા, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ)